

Nr 69

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin, m. m.; given Stockholms slott den 11 mars 1966.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin;
- 2) förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475);
- 3) förordning angående ändring i förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;
- 4) förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt;
- 5) förordning angående ändring av bilagan till förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt;
- 6) förordning angående ändring i förordningen den 15 december 1961 (nr 653) om brännoljeskatt;
- 7) förordning om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521).

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i den indirekta beskattningen.

Sålunda föreslås att den särskilda omsättningsskatten på teknisk sprit avskaffas. Det beräknade skattebortfallet härav uppgår till ca 6 milj. kr.

Vidare föreslås att det skattefria vinstvärdet enligt lotterivinstbeskattningen höjs till 200 kr. i fråga om vinster i varu- eller tombolalotterier och till 50 kr. för andra vinster. Skattebortfallet kan beräknas uppgå till ca 15 milj. kr. per år.

I förordningen om allmän varuskatt föreslås vissa tekniska ändringar rörande redovisning av preliminär allmän varuskatt.

Ändringar av huvudsakligen teknisk natur och av begränsad räckvidd föreslås i förordningen om särskild varuskatt samt i förordningen om brännolja-skatt.

I rusdrycksförsäljningsförordningen föreslås en mindre ändring. Frågan avser tillståndsmyndighets rätt att vid byte av utskänkningslokal lämna föreskrifter om utskänkningslokalen.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 1966 utom såvitt avser den allmänna varuskatten beträffande vilken ändringarna föreslås skola gälla fr. o. m. den 1 januari 1967.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209)
om skatt på sprit och vin

Härigenom förordnas, att 2 § 3 mom., 3 § 3 mom. samt 4 § förordningen den 24 maj 1957 om skatt på sprit och vin skola upphöra att gälla.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966. Äldre bestämmelser gälla dock alljämt i avseende på förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag
till
Förordning
om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475)

Härigenom förordnas, att tulltaxan den 12 september 1958 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

Tulltaxa

Kap. 22. Drycker, alkohol och ättika

22.09 Alkohol (etanol, etylalkohol), odenaturerad, med en alkoholhalt av mindre än 80 volymprocent; brännvin, likör och andra alkoholhaltiga drycker; alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker:

C. alkoholhaltiga beredningar (s. k. koncentrerade extrakt) för framställning av drycker 10 %

Kap. 33. Flyktiga vegetabiliska oljor och resinoider; parfymer, toalettmiddel och kosmetiska preparat

33.04	Blandningar av två eller flera luktämnen (naturliga eller syntetiska) samt blandningar (alkohollösningar härunder inbegripna) på basis av ett eller flera av dessa ämnen, utgörande råvaror för parfymindustrin, livsmedelsindustrin eller andra industrier	fri
33.06	Parfymer, toalettmiddel och kosmetiska preparat	12 %

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966. Tullsatserna i denna förordning skola, såvitt avser tulltaxenummer 22.09 C och 33.06, utgöra utgångspunkt vid tillämpning av förordningen den 13 maj 1960 (nr 243) angående rätt för Konungen att i vissa fall förordna om avvikelse från tulltaxan m. m.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 28 september 1928 (nr 376)
om särskild skatt å vissa lotterivinster

Härigenom förordnas, *dels* att 1 § förordningen den 28 september 1928 om särskild skatt å vissa lotterivinster¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, *dels* att i förordningen skall införas en ny paragraf, betecknad 3 a §, av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinstens värde överstiger i fråga om vinst i varu- eller tombo-lotteri *ett*hundra kronor samt i fråga om annan vinst *tjugufem* kronor, till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation tjugu procent och i fråga om annan vinst trettio procent av vinstens värde; dock att

Å vinst i svenskt lotteri och å vinst vid vinstdragning på här i riket utfärdade premieobligationer skall, därest vinstens värde överstiger i fråga om vinst i varu- eller tombo-lotteri *två*hundra kronor samt i fråga om annan vinst *femtio* kronor, till staten erläggas en särskild skatt motsvarande, i fråga om vinst å premieobligation tjugu procent och i fråga om annan vinst trettio procent av vinstens värde; dock att å annan

¹ Senaste lydelse av 1 § se 1960:23.

(Nuvarande lydelse)

å annan vinst än sådan i varu- eller tombolalotteri skatt ej skall erläggas med högre belopp än att därefter av vinsten återstår *tjugufem* kronor. Skatt som nu sagts skall icke utgå å vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar eller å vinst i varu- eller tombolalotteri, däri endast skänkta vinstföremål förekomma, ej heller å vinst vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten.

Vid beräkning — — — — — belöpande skatten.
Skatt skall — — — — — vinnaren uttages.

(Föreslagen lydelse)

vinst än sådan i varu- eller tombolalotteri skatt ej skall erläggas med högre belopp än att därefter av vinsten återstår *femtio* kronor. Skatt som nu sagts skall icke utgå å vinst vid vadhållning medelst totalisator vid hästtävlingar eller å vinst i varu- eller tombolalotteri, däri endast skänkta vinstföremål förekomma, ej heller å vinst vid utlottning av konstverk inom förening, vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten.

3 a §.

Kontrollstyrelsen är beskattningsmyndighet i fråga om skatt enligt denna förordning. Beskattningsmyndigheten skall på ansökan av den saken rör, om tillgänglig utredning medger det, meddela förhandsbesked huruvida lotterivinstskatt skall erläggas i visst fall och, där skatteplikt finnes föreligga, med vilket belopp skatten skall utgå. Därvid äga bestämmelserna i 32—46 §§ förordningen den 3 april 1959 (nr 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning motsvarande tillämpning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966. Äldre bestämmelser gälla dock alltjämt i avseende på förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507)
om allmän varuskatt

Härigenom förordnas, *dels* att 21 § 1 mom. och 23 § förordningen den 1 december 1959 om allmän varuskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges, *dels* att till 21 § samma förordning skall fogas ett nytt moment, betecknat 4 mom., av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

21 §.

1 m o m. Skattskyldig åligger att utan anmaning avgiva uppgift (d e k l a r a t i o n) rörande sin skattepliktiga omsättning och om grunderna för omsättningens beräkande. Deklaration skall avse redovisningsperiod om två månader. Redovisningsperioderna under ett kalenderår utgöras av, den första månaderna januari och februari, den andra månaderna mars och april, den tredje månaderna maj och juni, den fjärde månaderna juli och augusti, den femte månaderna september och oktober samt den sjätte månaderna november och december. Länsstyrelsen äger dock, när särskilda skäl därtill äro, beträffande viss skattskyldig föreskriva att redovisningsperiod skall omfatta helt kalenderår eller, om den skattskyldiges räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderåret, räkenskapsår.

1 m o m. Skattskyldig åligger att utan anmaning avgiva uppgift (d e k l a r a t i o n) rörande sin skattepliktiga omsättning och om grunderna för omsättningens beräkande. Deklaration skall avse redovisningsperiod om två månader. Redovisningsperioderna under ett kalenderår utgöras av, den första månaderna januari och februari, den andra månaderna mars och april, den tredje månaderna maj och juni, den fjärde månaderna juli och augusti, den femte månaderna september och oktober samt den sjätte månaderna november och december. Länsstyrelsen äger dock, när särskilda skäl därtill äro, beträffande viss skattskyldig föreskriva att redovisningsperiod skall omfatta *fyra eller sex kalendermånader* eller helt kalenderår eller, om den skattskyldiges räkenskapsår icke sammanfaller med kalenderåret, räkenskapsår.

Deklaration skall — — — — — för redovisningsperioden.

Omfattar redovisningsperiod — — — — — sådan del.

För varje — — — — — deklARATION avlämnas.

Deklaration skall — — — — — fastställt formulär.

Belopp, som — — — — — öretal bortfalla.

4 m o m. Har efter det skattskyldig avgivit deklARATION för den sista redovisningsperioden under beskattningsåret framkommit förhållande, som föranleder ändring av tidigare

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

redovisning av skattepliktig omsättning för beskattningsåret, äger den skattskyldige lämna särskild uppgift (j u s t e r i n g s u p p g i f t) om den skattepliktiga omsättningen för hela beskattningsåret.

Justeringsuppgiften skall inom den tid, som gäller för avlämnande av den skattskyldiges allmänna självdeklaration för beskattningsåret, eller, om skyldighet att avgiva allmän självdeklaration icke föreligger, före utgången av mars månad under taxeringsåret lämnas till länsstyrelsen i det län där den skattskyldiges hemortskommun är belägen.

I fråga om justeringsuppgift äga bestämmelserna i 1 mom. fjärde, femte och sjätte styckena samt 3 mom. motsvarande tillämpning.

23 §.

Vad i 36 § och 51—55 §§ taxeringsförordningen stadgas rörande anmaning att avgiva deklaration och att fullständiga avgiven deklaration skall äga motsvarande tillämpning å deklaration och tilläggsdeklaration, som ovan i 21 och 22 §§ sägs.

Vad i 36 § och 51—55 §§ taxeringsförordningen stadgas rörande anmaning att avgiva deklaration och att fullständiga avgiven deklaration skall äga motsvarande tillämpning å deklaration, tilläggsdeklaration och justeringsuppgift, som ovan i 21 och 22 §§ sägs.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1967.

Förslag

till

Förordning

angående ändring av bilagan till förordningen den 25 maj 1941 (nr 251)
om särskild varuskatt

Härigenom förordnas, att bilagan till förordningen den 25 maj 1941 om särskild varuskatt¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

¹ Senaste lydelse av bilagan se 1965: 76.

Förteckning
över
varor, för vilka särskild varuskatt skall erläggas

i tulltaxan hänförliga till nedanstående tulltaxenummer

Tulltaxenummer	Varuslag
ur 33.06	Parfymer, toalettmiddel — — — följande varugrupper: parfymer och — — — eller ögonbryn. <i>Anm.</i> Skatt utgår icke för preparat i förpackning varav framgår att preparatet är avsett speciellt för behandling av finnar, kvisslor eller liknande hudåkomma eller för döljande av ärr, födelsemärke eller liknande huddefekter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966. Äldre bestämmelser gälla dock alltfjämt i avseende på förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag
till
Förordning
angående ändring i förordningen den 15 december 1961 (nr 653)
om brännoljeskatt

Härigenom förordnas, att 4, 5, 9, 10 och 16 §§ förordningen den 15 december 1961 om brännoljeskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

Skattskyldighet föreligger, förutom i fall som i andra stycket c) sägs, endast för den som är registrerad enligt 3 §.

Skattskyldighet inträder

a) för registrerad — — — — —

b) för registrerad förbrukare då obeskattad brännolja påfyller bräns-

Skattskyldighet föreligger, förutom i fall som i andra stycket c) och d) sägs, endast för den som är registrerad enligt 3 §.

hans lager;

b) för registrerad förbrukare då obeskattad brännolja påfyller bräns-

(Nuvarande lydelse)

letank i motorfordon, vartill han är ägare, eller av honom överlåtes till den som icke är registrerad enligt 3 § eller ock, vid avregistrering, ingår i hans lager; *samt*

c) för den som icke är registrerad enligt 3 § då brännolja för hans räkning införes till riket och då obeskattad brännolja påfyller bränsletank till motorfordon, vartill han är ägare.

Med ägare — — — — — eller

5 §.

Skatten utgår — — — — — för liter.

Därest särskilda förhållanden det föranleda, äger kontrollstyrelsen medgiva, att skatt skall erläggas med allenast trettioett öre för liter även av registrerad förbrukare, om dennes förbrukning av brännolja för drift av motorfordon är av betydande omfattning.

Skatten beräknas — — — — —

9 §.

Nyttjas motor — — — — — fordonets framförande.

Restitution må — — — — — enligt 3 §.

Restitutionsbelopp, som avses i denna paragraf, utbetalas av kontrollstyrelsen efter ansökan halvårsvis i efterskott. Närmare föreskrifter om restitution varom nu är fråga meddelas av kontrollstyrelsen.

(Föreslagen lydelse)

letank i motorfordon, vartill han är ägare, eller av honom överlåtes till den som icke är registrerad enligt 3 § eller ock, vid avregistrering, ingår i hans lager;

c) för den som icke är registrerad enligt 3 § då brännolja för hans räkning införes till riket och då obeskattad brännolja påfyller bränsletank till motorfordon, vartill han är ägare;

d) *för icke registrerad tillverkare och icke registrerad leverantör då han levererar obeskattad brännolja till köpare under sådana förhållanden att det icke är uppenbart att brännoljan är avsedd att förbrukas för annat ändamål än drift av motor i motorfordon.*

saluvagnslicens.

Därest särskilda förhållanden det föranleda, äger kontrollstyrelsen medgiva, att skatt skall erläggas med allenast trettioett öre för liter även av registrerad förbrukare, om dennes förbrukning av brännolja för drift av motorfordon är av betydande omfattning. *För brännolja som vid avregistrering ingår i registrerad förbrukares lager utgår skatt med trettioett öre för liter.*

av volymen.

Restitutionsbelopp, som avses i denna paragraf, utbetalas av kontrollstyrelsen efter ansökan halvårsvis i efterskott. *Om särskilda skäl föreligga med hänsyn till beloppets storlek eller av annan orsak, må dock kontrollstyrelsen utbetala beloppet i annan ordning.* Närmare föreskrifter om restitution varom nu är fråga meddelas av kontrollstyrelsen.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

10 §.

Den som icke är registrerad enligt 3 § må ej utan särskilt medgivande av kontrollstyrelsen förbruka obeskattad brännolja för drift av motor i motorfordon.

Den som icke är registrerad enligt 3 § må ej utan särskilt medgivande av kontrollstyrelsen leverera eller förbruka obeskattad brännolja för drift av motor i motorfordon.

16 §.

Har någon i strid med 10 § förbrukat obeskattad brännolja för drift av motor i motorfordon dömes till dagsböter eller fängelse i högst ett år.

Den som förskyllt fängelse må, efter omständigheterna, dömas att gälda straffskatt med högst tre gånger den skatt som belöper på den förbrukade brännoljan.

Har någon i strid med 10 § levererat eller förbrukat obeskattad brännolja för drift av motor i motorfordon dömes till dagsböter eller fängelse i högst ett år.

Den som förskyllt fängelse må, efter omständigheterna, dömas att gälda straffskatt med högst tre gånger den skatt som belöper på den levererade eller förbrukade brännoljan.

Brott, som — — — — — straff dömas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966. Äldre bestämmelser gälla dock alltjämt i avseende på förhållanden som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

Förslag

till

Förordning

om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521)

Härigenom förordnas, att 38 §, 45 §, 80 § 1 och 2 mom., 81 § 1 mom., 83—85 §§, 86 § 4 mom., 87 § samt 89 § 1 och 2 mom. rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

38 §.

När det — — — — — nämnda paragraf.

Föreskrifter som avses i första stycket må lämnas även vid medgivande till ombyte av utskänkningsställe enligt 45 § första stycket, om väsentlig ändring i utskänkningens

¹ Senaste lydelse av 45 §, 80 § 1 mom., 81 § 1 mom. och 83 § se 1963:221, av 80 § 2 mom., 86 § 4 mom., 87 § och 89 § 1 mom. se 1961:184 samt av 84 § och 89 § 2 mom. se 1957:212.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

bedrivande avses ske i samband med ombytet eller annat särskilt skäl föreligger. Sådana föreskrifter må vidare lämnas vid medgivande till ombyggnad av utskänkingsställe enligt 45 § andra stycket, om särskilda skäl föreligga.

45 §.

Ombyte av — — — — — vederbörande tillståndsmyndighet.

Ombyggnad av utskänkingsställe må ske endast efter medgivande enligt första stycket, om väsentlig ändring i utskänkningens bedrivande avses ske i samband med ombyggnaden.

Inrättande av drinkbar eller annan väsentlig ändring i utskänkingslokalernas anordnande eller införande av självservering för rusdrycker må ske endast efter godkännande av intendenten för utskänkingsärenden.

Inrättande av drinkbar eller annan väsentlig ändring i utskänkingslokalernas anordnande eller införande av självservering för rusdrycker må, om ärendet ej prövas enligt andra stycket, ske endast efter godkännande av intendenten för utskänkingsärenden.

80 §.

1 m o m. Den som till någon säljer rusdrycker utan att äga rätt därtill enligt denna förordning eller som överskrider sådan rätt, straffes för olovlig försäljning med dagsböter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall dock ej till straff dömas.

1 m o m. Den som till någon säljer rusdrycker utan att äga rätt därtill enligt denna förordning eller som överskrider sådan rätt, dömes för olovlig försäljning till böter eller fängelse i högst sex månader. I ringa fall skall dock ej till straff dömas.

Är brottet grovt, vare straffet fängelse eller straffarbete i högst två år.

Är brottet grovt, dömes till fängelse i högst två år.

Vid bedömande — — — — — eller yrkesmässigt.

2 m o m. Innehar någon rusdrycker i uppenbart syfte att olovligen försälja dem, straffes för olovligen innehav av rusdrycker med dagsböter eller fängelse i högst sex månader.

2 m o m. Innehar någon rusdrycker i uppenbart syfte att olovligen försälja dem, dömes för olovligen innehav av rusdrycker till böter eller fängelse i högst sex månader.

81 §.

1 m o m. Den som tillhandagår någon med anskaffande av rusdrycker i strid med föreskriften i 20 § första stycket, straffes såsom för

1 m o m. Den som tillhandagår någon med anskaffande av rusdrycker i strid med föreskriften i 20 § första stycket, dömes såsom för olov-

(Nuvarande lydelse)

olovlig försäljning enligt vad i 80 § stadgas.

Rusdrycker, med — — — — —

(Föreslagen lydelse)

lig försäljning enligt vad i 80 § stadgas.

förklaras förverkade.

83 §.

Bryter någon mot 46 § 1 mom., 48 eller 59 § eller bryter gäst å utskänkningsställe mot 55 §, *straffes med böter*, högst etthundra kronor.

Bryter någon mot 46 § 1 mom., 48 eller 59 § eller bryter gäst å utskänkningsställe mot 55 §, *dömes till böter*, högst etthundra kronor.

84 §.

Förbryter sig någon mot stadgandena i 5 § 2 eller 3 mom. eller bryter någon som ej handhar försäljning enligt denna förordning mot 20 § tredje stycket, *straffes med dagsböter*.

Bryter någon mot stadgandena i 5 § 2 eller 3 mom. eller bryter någon som ej handhar försäljning enligt denna förordning mot 20 § tredje stycket, *dömes till böter*.

85 §.

Bryter den som handhar tillåten försäljning av rusdrycker eller någon hos honom anställd i andra fall än förut i detta kapitel sägs mot vad i denna förordning är stadgat eller mot föreskrift som meddelats med stöd av förordningen, *straffes med dagsböter*.

Bryter den som handhar tillåten försäljning av rusdrycker eller någon hos honom anställd i andra fall än förut i detta kapitel sägs mot vad i denna förordning är stadgat eller mot föreskrift som meddelats med stöd av förordningen, *dömes till böter*.

86 §.

4 m o m. Den som mot stadgandet i 12 § 4 mom. disponerar å provianteringsfrilager upplagda rusdrycker annorledes än till fartygs eller luftfartygs proviantering eller utrustning eller försäljning av obeskattade varor å tullflygplats i föreskriven ordning, *straffes med dagsböter*.

4 m o m. Den som mot stadgandet i 12 § 4 mom. disponerar å provianteringsfrilager upplagda rusdrycker annorledes än till fartygs eller luftfartygs proviantering eller utrustning eller försäljning av obeskattade varor å tullflygplats i föreskriven ordning, *dömes till böter*.

87 §.

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid granskning av räkenskaper och verifikationer, så ock vad som eljest vid tillsyn å utskänkning inhämtats må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med bestämmelserna avsedda ändamålet. Ej heller må någon, som handhar utminutering, för obehöriga yppa vad han i samband därmed inhämtat

Vad som med stöd av bestämmelserna i denna förordning inhämtats vid granskning av räkenskaper och verifikationer, så ock vad som eljest vid tillsyn å utskänkning inhämtats må ej yppas i vidare mån än som erfordras för vinnande av det med bestämmelserna avsedda ändamålet. Ej heller må någon, som handhar utminutering, för obehöriga yppa vad han i samband därmed inhämtat

(Nuvarande lydelse)

rörande enskilds personliga förhållanden. Bryter någon häremot, *straffes med dagsböter* eller fängelse i högst sex månader, *där ej gärningen är belagd med straff i strafflagen.*

(Föreslagen lydelse)

rörande enskilds personliga förhållanden. Bryter någon häremot, *dömes till böter* eller fängelse i högst sex månader, *om ej för gärningen är stadgat straff i brottsbalken.*

89 §.

1 m o m. Försök till olovlig försäljning, så ock till gärning, som avses i 81 § 1 mom., *straffes efter ty i 3 kap. 1 och 3 §§ strafflagen* stadgas.

Vid försök — — — — — motsvarande tillämpning.

2 m o m. Hava flera medverkat till gärning, som i 80 § eller 81 § 1 mom. sägs, eller vid försök till sådan gärning eller ock till brott, som avses i 81 § 2 mom., gäller vad i 3 kap. 4 och 5 §§ *strafflagen* är stadgat. Den till vilken rusdrycker försåls eller eljest anskaffats *vare* dock ej *förfallen till* ansvar för annan medverkan än anstiftan.

1 m o m. För försök till olovlig försäljning, så ock till gärning, som avses i 81 § 1 mom., *dömes till ansvar enligt 23 kap. 1 och 3 §§ brottsbalken.*

2 m o m. Hava flera medverkat till gärning, som i 80 § eller 81 § 1 mom. sägs, eller vid försök till sådan gärning eller ock till brott, som avses i 81 § 2 mom., gäller vad i 23 kap. 4 och 5 §§ *brottsbalken* är stadgat. Den till vilken rusdrycker försåls eller eljest anskaffats *skall* dock ej *ådömas* ansvar för annan medverkan än anstiftan.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1966.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet på Stockholms slott den 11
mars 1966.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena NILSSON, statsråden STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, KLING, EDENMAN, JOHANSSON, HERMANSSON, HOLMQVIST, ASPLING, PALME, SVEN-ERIC NILSSON, GUSTAFSSON, LUNDKVIST.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *ändringar i den indirekta beskattningen m. m.* och anför.

Inledning

Frågan om avveckling av den speciella omsättningsskatten på teknisk sprit har aktualiserats i skilda sammanhang. Senast i höstas har bevillningsutskottet i ett av riksdagen godkänt betänkande (BevU 1965: 48) sagt sig förutsätta att en sådan avveckling genomförs snarast möjligt.

På lotterivinstbeskattningens område har frågan om högsta skattefria vinstvärden tilldragit sig intresse. Önskemål har framförts om höjning av de nuvarande gränobeloppen för skattskyldighet. Också vissa andra frågor på detta beskattningsområde har motiverat en viss översyn av lotterivinstskattens tekniska utformning.

Härutöver har inom området för såväl den allmänna varuskatten som vissa punktskatter samt rusdrycksförsäljningsförordningen aktualiserats ett antal frågor av begränsad betydelse och räckvidd och huvudsakligen av teknisk natur.

Jag avser att nu anmäla de olika frågor som är aktuella i detta sammanhang.

De särskilda förslagen

Skatt på teknisk sprit

Med teknisk sprit förstås enligt 1 § förordningen den 26 maj 1961 (nr 181) om försäljning av teknisk sprit och alkoholhaltiga preparat sprit som är avsedd att användas för tekniskt, industriellt, medicinskt, vetenskapligt eller annat likartat ändamål och som är hänförlig till tulltaxenummer 22.08 eller 22.09 A eller B. Dessa tulltaxenummer omfattar alla slag av sprit och spritdrycker.

Enligt 2 § 3 mom. förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin utgår en speciell omsättningsskatt för teknisk sprit som skall användas i denaturerat skick för tillverkning av varor hänförliga till tulltaxenummer 22.09 C (alkoholhaltiga beredningar för framställning av drycker), 33.04 A (vissa råvaror för främst parfym- och livsmedelsindustrin) eller 33.06 A (alkoholhaltiga parfym, toalettmedel och kosmetiska preparat). För odenaturerad teknisk sprit utgår skatt oavsett ändamålet men från beskattning undantas viss förbrukning som äger rum under särskild kontroll samt också sprit som används vid tillverkning av läkemedel eller homeopatiska preparat eller som av apotek säljs mot recept. Skatten på teknisk sprit utgår med 2 kr. 70 öre per liter.

Bestämmelser om skattens erläggande vid införsel samt om restitution av skatten vid utförsel av alkoholhaltiga preparat finns i 3 § 3 mom. och 4 § sistnämnda förordning.

Vid införsel till riket av alkoholhaltiga varor hänförliga till de angivna tulltaxenumren erläggs en tilläggstull som skall svara mot omsättningsskatten. Tilläggstullen utgör 200 kr. per 100 kg för varor hänförliga till tulltaxenummer 22.09 C eller 33.06 A och 350 kr. per 100 kg för varor hänförliga till tulltaxenummer 33.04 A.

Det ursprungliga motivet för beskattningen av teknisk sprit är av nykterhetspolitisk natur. När skatten infördes år 1933 avsåg man att därigenom utjämna skillnaden i pris mellan förtäringssprit och teknisk sprit för att minska riskerna för obehörig användning av den tekniska spriten. Beskattningen av förtäringsspriten har sedermera höjts i sådan grad utan motsvarande höjning av skatten på den tekniska spriten att denna nykterhetspolitiska funktion numera kan sägas ha helt bortfallit. Några olägenheter härav synes inte ha uppkommit.

Frågan om avskaffande av skatten på teknisk sprit har under senare år varit aktuell i flera olika sammanhang. Senast har, som jag redan inledningsvis nämnt, bevillningsutskottet i höstas i ett av riksdagen godkänt betänkande sagt sig förutsätta att denna skatt snarast möjligt avvecklas.

Även om man bortser från att det ursprungliga nykterhetspolitiska moti-

vet numera förlorat sin betydelse kan skäl anföras som direkt talar för att den särskilda skatten på teknisk sprit slopas.

De mot skatten svarande tilläggstullarna på alkoholhaltiga preparat kan av tekniska skäl inte graderas med hänsyn till varornas alkoholhalt utan måste fastställas på ett schablonmässigt sätt. Härav följer att dessa tullar verkar ojämnt. De får en protektionistisk effekt i fråga om varor med låg alkoholhalt under det att de verkar diskriminerande mot den inhemska industrin beträffande varor med hög alkoholhalt. Denna konstruktion av tullarna står därför inte i överensstämmelse med EFTA-konventionen.

Dessutom medför beskattningen vissa snedvridningar av konkurrensförhållandena. En del halvfabrikat med hög alkoholhalt hänförs nämligen vid import till tulltaxenummer för vilka någon mot skatten svarande tilläggs-tull inte utgår. Av dessa halvfabrikat framställs därefter varor som om de tillverkas av sprit får tillverkas endast av beskattad sådan eller för vilka vid import tilläggstull skall erläggas. Genom att beskattningen härigenom i vissa fall kan undvikas uppkommer snedvridningar i konkurrensförhållande. Sådana förfaranden i syfte att undgå beskattning har enligt vad jag inhämtat blivit allt vanligare på senare tid.

Beträffande förbrukningen av beskattad teknisk sprit kan nämnas att den kosmetiska industrin torde svara för mer än 60 % samt essens- och sötvaruindustrin för ungefär 25 %. Återstoden fördelas på flera smärre förbrukarkategorier. Kemisk-tekniska preparat och dessa sötvaror belastas inte enbart med den här avsedda skatten utan dessutom med högre särskild varuskatt och högre allmän varuskatt. Också detta förhållande är ett motiv för att slopa den särskilda beskattningen av teknisk sprit.

Jag föreslår därför att den speciella omsättningsskatten på teknisk sprit avskaffas. Några särskilda åtgärder för att avlyfta den skatt som belastar eventuella inneliggande lager av teknisk sprit anser jag inte behöva ifrågakomma.

Samtidigt bör vidtas erforderliga ändringar i tulltaxans bestämmelser om tilläggstull.

Ett slopande av skatten på teknisk sprit kan beräknas medföra ett skattebortfall av ungefär 6 milj. kr., varav drygt 4 milj. kr. motsvarar skatteinkomsterna på teknisk sprit och återstoden utgör bortfall av särskild varuskatt och allmän varuskatt.

Skatt på lotterivinster

Vinster i svenskt lotteri och på svenska premieobligationer samt tipsvinster är undantagna från inkomstbeskattning. I stället beskattas de enligt förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster. Lotterivinstskatt utgår dock inte på vinst vid vadhållning

med totalisator vid hästtävlingar eller på vinst i varu- eller tombolalotteri med endast skänkta vinstföremål. Inte heller utgår skatt på vinst vid utlottning av konstverk inom förening vars enda syfte är att främja intresset för eller eljest stödja den bildande konsten.

Lotterivinstskatten utgår med 30 % av vinstens värde. För premieobligationsvinster är skattesatsen dock endast 20 %. Vissa smärre vinster är fria från skatt. Sålunda utgår skatt endast om vinstens värde överstiger, i fråga om vinst i varu- eller tombolalotteri, 100 kr. och i fråga om annan vinst 25 kr. På annan vinst än sådan i varu- eller tombolalotteri skall skatt inte erläggas med högre belopp än att därefter av vinsten återstår 25 kr. Vid beräkning av skattebeloppet inräknas i vinstens värde den på vinsten belöpande skatten. Skatt beräknas inte för vinst på lott eller obligation som inte blivit såld och inte heller för vinst som ej uthämtas av vinnaren. Skatten erläggs av lotteriets anordnare eller premieobligationens utfärdare, vilken i samband med utbetalningen av vinsten skall innehålla så stor del av denna som motsvarar skatt.

Närmare bestämmelser är meddelade i kungörelsen den 11 december 1964 (nr 805) om uppörd och redovisning av särskild skatt å vissa lotterivinster. Enligt denna skall lotterianordnare erlägga den på vinsten belöpande skatten genom insättning på postgirokonto hos kontrollstyrelsen, som är beskattningsmyndighet sedan den 1 januari 1965.

Bestämmelserna i förordningen den 3 april 1959 (nr 92) om förfarandet vid viss konsumtionsbeskattning (den s. k. förfarandeförordningen) äger inte tillämpning på lotterivinstbeskattningen.

Som jag redan inledningsvis antytt har frågan om högsta skattefria vinstvärde enligt lotterivinstskatteförordningen på senare tid tilldragit sig stort allmänt intresse. I olika sammanhang har framförts önskemål om höjning av de nuvarande gränsbeloppen för beskattning, bl. a. för att därigenom underlätta finansieringen av verksamheten inom organisationer på t. ex. bildnings- och ungdomsverksamhetens områden. Jag vill särskilt erinra om att frågan om skatteplikt för vinster vid s. k. bingospel i höstas var föremål för livlig offentlig debatt.

De nuvarande bestämmelserna om högsta skattefria vinstvärden har varit oförändrade sedan lång tid tillbaka. Den för vinster i varu- och tombolalotterier uppställda skattepliktsgränsen vid 100 kr. infördes sålunda år 1945 i samband med en då genomförd omläggning av lotterivinstbeskattningen. Den för andra vinster gällande skattepliktsgränsen vid 25 kr. har varit oförändrad alltsedan förordningens tillkomst år 1928. Det kan därför med hänsyn till penningvärdeförändringen med fog göras gällande att de nuvarande gränsbeloppen för skattefria vinster är för låga och en höjning av beloppen bör ske. Jag föreslår att skattepliktsgränsen höjs i fråga om

vinst i varu- eller tombolalotteri till 200 kr. samt i fråga om vinst i annat iotteri till 50 kr. Detta innebär att vinster som inte överstiger de nämnda beloppen alltid blir fria från skatt.

Härutöver bör också det minimibelopp som en vinnare alltid skall få behålla vid vinst i annat lotteri än varu- eller tombolalotteri höjas till 50 kr. För t. ex. vinst i Svenska penninglotteriet innebär de föreslagna bestämmelserna att alla 25- och 50-kronorsvinster är skattefria under det att en vinst på 100 kr. liksom hittills beskattas med 30 kr.

I samband med de föreslagna höjningarna av gränsbeloppen bör lämpligen beskattningsförfarandet över huvud i görligaste mån anpassas till bestämmelserna i förfarandeförordningen. De bestämmelser som synes böra bli tillämpliga också i fråga om lotterivinstskatt avser förhandsbesked och besvär däröver (32—45 §§). Härjämte bör den i 46 § förfarandeförordningen intagna bestämmelsen om möjlighet för Kungl. Maj:t eller den myndighet Kungl. Maj:t förordnar att i vissa fall medge befrielse från eller återbäring av skatt kunna tillämpas också i fråga om lotterivinstskatt.

Höjningen av skattepliktsgränsen kan beräknas medföra ett skattebortfall av ca 15 milj. kr. per år, vilket belopp nästan helt hänför sig till vinster i penninglotteriet samt till premieobligations- och tipsvinster. Bortfallet till följd av höjningen av gränsbeloppet för vinster i varu- och tombolalotterier blir däremot mycket obetydligt.

Allmän varuskatt

Beskattningsförfarandet enligt förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt är i huvudsak uppbyggt med taxerings- och uppbördssystemen för de direkta skatterna som förebild. Under löpande år inbetalas sålunda i regel preliminär allmän varuskatt och efter årets slut fastställs den skattepliktiga omsättningen genom taxering i samband med den årliga taxeringen till statlig inkomstskatt. På grundval av denna taxering sker sedan debitering av slutlig allmän varuskatt för beskattningsåret i fråga.

Redovisning av preliminär allmän varuskatt sker på grundval av deklaration. Enligt 21 § 1 mom. varuskatteförordningen har skattskyldig att avge deklaration rörande sin skattepliktiga omsättning sex gånger om året för löpande perioder om två kalendermånader. Deklaration skall avges senast den 18 i månaden närmast efter periodens utgång och samtidigt skall den på perioden belöpande preliminära skatten inbetalas över postgiro. Från denna huvudregel gäller det undantaget, att länsstyrelsen, om särskilda skäl föreligger, kan föreskriva att redovisningsperiod skall omfatta kalenderår eller annat helt räkenskapsår. Detta stadgande ger möjlighet att låta de minsta företagen deklarera och erlägga skatt endast en gång om året. För jordbrukarna gäller speciella regler.

I sammanhanget må även nämnas, att enligt 13 § a) varuskatteförordningen ett generellt undantag från skattskyldighet gäller för yrkesmässig försäljningsverksamhet eller motsvarande som är av allenast ringa omfattning. Enligt av riksskattenämnden meddelad anvisning bör verksamhet anses som ringa om den skattepliktiga omsättningen för år räknat inte överstiger 1 000 kr. Detta gränsvärde har gällt alltsedan den allmänna varuskatten infördes.

Av varuskatteförordningens bestämmelser i övrigt må vidare nämnas, att deklaration till preliminär allmän varuskatt skall avse den faktiska skattepliktiga omsättningen under den period deklarationen omfattar. Enligt 17 § varuskatteförordningen äger dock länsstyrelsen efter ansökan av den skattskyldige medge, att den skattepliktiga omsättningen får beräknas med ledning av verkställda inköp. Denna s. k. indirekta redovisningsmetod är avsedd att kunna tillämpas främst för skattskyldiga som säljer både skattepliktiga och skattefria varor. Metoden förutsätter att den sålunda beräknade omsättningen vid räkenskapsårets utgång justeras så att den verkliga omsättningen framkommer. Fördenskull är skattskyldig, som erhållit tillstånd att begagna den indirekta redovisningsmetoden, enligt 22 § varuskatteförordningen skyldig att avge särskild uppgift — tilläggsdeklaration — rörande den skattepliktiga omsättningen under beskattningsåret.

I samband med att vissa ändringar i varuskatteförordningen genomfördes förra året på grundval av förslag i prop. 1965: 87 framhöll jag bl. a. att också andra frågor än de som upptagits i propositionen uppmärksammats och att förslag till ytterligare ändringar i beskattningen utarbetats. Dessa förslag, som redovisats i en inom finansdepartementet utarbetad promemoria (Stencil Fi 1965: 1), avsåg främst ändringar av formerna för redovisning av preliminär allmän varuskatt. För att bereda lättnader i den löpande skatteredovisningen för det betydande antalet skattskyldiga med mera begränsad skattepliktig omsättning föreslogs ett förenklat redovisningssystem — i stort sett en motsvarighet till det i källskattehänscende gällande s. k. B-skattesystemet. Vidare innebar förslaget att den indirekta redovisningsmetoden och den därmed förenade skyldigheten att avge tilläggsdeklaration skulle slopas och ersättas med en författningssenlig möjlighet för alla skattskyldiga till justering i efterhand av redovisad preliminär allmän varuskatt. Jag uttalade samtidigt att jag ansåg dessa förslag vara av sådan betydelse och räckvidd att de borde bli föremål för remissbehandling, innan ett slutligt ställningstagande skedde. Över promemorian har därefter infordrats yttranden från ett 40-tal myndigheter och organisationer.

Vid remissbehandlingen har från flera håll en positiv inställning till de föreslagna ändringarna kommit till uttryck. Samtidigt har emellertid ifrågasatts om inte de praktiska fördelarna av förslagen skulle bli begränsade med hänsyn till att nya arbetsuppgifter tillkom för myndigheterna. Från

kontrollsynpunkt har också erinringar riktats mot promemorians förslag. Också för egen del anser jag de ifrågasatta ändringarna, främst den föreslagna omläggningen av redovisningssystemet — även om en sådan omläggning i vissa hänseenden kan medföra praktiska fördelar — vara förenad med betydande svagheter. Jag är därför inte f. n. beredd att föreslå en så genomgripande omläggning av varuskatteredovisningen som promemorians förslag skulle innebära. Å andra sidan framstår det som i hög grad angeläget att förenkla redovisningsförfarandet för den allmänna varuskatten. Det finns också en möjlighet att på ett enkelt sätt få till stånd en inte oväsentlig begränsning i deklarationsskyldigheten. Jag skall nu behandla denna fråga.

Vid skattens nuvarande höjd kan det knappast komma i fråga att i syfte att begränsa deklarationsskyldigheten höja omsättningsgränsen för vad som är att anse som skattepliktig verksamhet av ringa omfattning. Inte heller kan det komma i fråga att generellt förlänga perioderna för redovisning av preliminär skatt. Detta bör emellertid inte hindra att — i överensstämmelse med allmänna skatteberedningens utformning av dess mervärdesskatteförslag och med vad som även anförts i vissa remissyttranden över promemorian — införa regler som erbjuder en mera differentierad deklarationsfrekvens. Nuvarande regler erbjuder endast det avsteget från huvudregeln om redovisning för tvåmånadersperioder att företag med liten skattepliktig omsättning kan få avge årsredovisning. Detta betyder, att skattskyldig med omsättning något över gränsen för sådan redovisning måste avge sex deklarationer per år. Den på varje redovisningsperiod belöpande skatten kan därvid väsentligt understiga det belopp som skattskyldig med årsredovisning har att erlægga. En motiverad åtgärd som därtill skulle vara förenad med praktiska fördelar synes därför vara, att för skattskyldiga i storleksklasserna närmast över gränsen för årsredovisning skapa möjlighet att redovisa skatt med så långa intervaller, att den på varje period belöpande skatten står i ungefärlig överensstämmelse med skatten vid den övre gränsen för årsredovisning. Då skäl talar för att inte öka antalet uppbördsterminer bör dock de nu diskuterade nya redovisningsmöjligheterna begränsas till att gälla redovisningsperioder om fyra eller sex kalendermånader. Därmed skulle redovisningarna också i dessa fall komma att ske under ordinarie uppbördsterminer.

Under hänvisning till det nu anförda föreslår jag den ändringen av 21 § 1 mom. varuskatteförordningen, att länsstyrelsen skall kunna inte endast föreskriva, att redovisningsperiod skall omfatta helt kalenderår, utan även bestämma redovisningsperioden till fyra eller sex månader, dvs. två eller tre ordinarie redovisningsperioder om två månader.

Det i enlighet härmed utarbetade författningsförslaget ger anledning att något beröra frågan, när de förmånligare redovisningsreglerna skall äga tillämpning. Det gäller f. n. ingen fix omsättningsgräns för medgivande av

årsredovisning. Enligt praxis medges sådan redovisning i allmänhet när den skattepliktiga årsomsättningen inte överstiger 5 000 kr. Mera undantagsvis torde gränsen sättas vid 10 000 kr. Enligt min uppfattning bör det inte föreligga hinder för att mera allmänt medge årsredovisning vid skattepliktig årsomsättning upp till 10 000 kr., när det är fråga om skattskyldiga, som man med hänsyn till solvens och andra förhållanden kan räkna med kommer att fullgöra sin redovisningsskyldighet utan anmärkning. Under sådana förhållanden bör den nya möjligheten att redovisa skatt per halvår kunna allmänt tillämpas för skattskyldiga med en skattepliktig årsomsättning upp till 20 000 à 25 000 kr. och den nya möjligheten till redovisning för fyramånadersperioder för skattskyldiga med en skattepliktig årsomsättning upp till 30 000 à 35 000 kr. Enligt 1965 års taxering hade inte mindre än drygt 72 000 skattskyldiga, dvs. ca 42 % av samtliga, en skattepliktig omsättning ej över 30 000 kr. Överslagsvis skulle därför förslaget vid en tillämpning enligt nu angivna riktlinjer kunna beräknas minska antalet deklARATIONER med upp till 200 000 för år räknat. Givet är emellertid, att länsstyrelsernas tillståndsgivning måste baseras på individuella bedömningar. Det utslagsgivande vid denna bedömning måste vara om risk kan antas föreligga för att redovisning per fyramånadersperiod, halvår eller helt år kan leda till skatteundandräkt. Det ankommer på riksskattenämnden att i mån av behov meddela vägledande anvisningar för reglernas tillämpning.

Vad härefter beträffar förslaget att den indirekta redovisningsmetoden och den därmed förenade skyldigheten att avge särskild tilläggsdeklaration slopas, vill jag erinra om att bl. a. riksskattenämnden i sitt remissyttrande framhållit att visst behov av den indirekta redovisningsmetoden föreligger. Med hänsyn härtill föreslår jag därför endast den åtgärden, att möjligheten till rättelse i efterhand av redan verkställd redovisning av preliminär allmän varuskatt ges en författningsenlig reglering genom att erforderliga bestämmelser om avgivande av justeringsuppgift för detta ändamål intas i varuskatteförordningen. Jag kan i sammanhanget nämna att det på riksskattenämndens initiativ i praktiken redan tillskapats en möjlighet för de skattskyldiga att i efterhand korrigera avgiven redovisning av preliminär allmän varuskatt, t. ex. med avseende på förhållanden som framkommit i samband med bokslut efter det sista deklARATIONEN för räkenskapsåret lämnats.

I författningsförslaget har bestämmelserna härom intagits i ett nytt fjärde moment till 21 §, varjämte viss jämkning skett i 23 § varuskatteförordningen.

Särskild varuskatt

Enligt förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt utgår sådan skatt bl. a. på parfym, toalettmedel och kosmetiska preparat,

hänförliga till vissa varugrupper ur tulltaxenummer 33.06. Som exempel på skattepliktiga varugrupper kan nämnas puder (med undantag av strö-puder) och hudkräm, som innehåller över 10 % pudersubstans (puderkräm), samt läppstift, smink och andra för färgning av huden avsedda preparat.

Skatten utgår med 50 % av varans beskattningsvärde, vilket på det kemisk-tekniska varuområdet är lika med det pris som den skattskyldige i allmänhet betingar sig vid försäljning av varan till detaljhandlare.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 1 mars 1965 har *kontrollstyrelsen* framhållit bl. a. att det skattepliktiga varuområdet omfattar dels vissa specialpreparat mot finnar o. d. (s. k. aknepreparat), dels specialsmink för döljande av ärr, födelsemärken m. m. Aknepreparaten är, fortsätter styrelsen, i huvudsak av två olika typer. Den ena typen bygger på ytaktiva och desinficerande ämnen, medan den andra brukar innehålla förutom desinficerande ämnen också vissa delar puder samt svavelföreningar m. m. Den förra gruppen av aknepreparat är f. n. i regel skattepliktig. Den senare däremot är i allmänhet sammansatt så, att den fyller villkoren för skattefri hudkräm. I en del fall uppgår dock pudersubstansen till mer än 10 % och varan blir då skattepliktig.

Kontrollstyrelsen anser det otillfredsställande att puderhaltiga preparat i regel är skattefria under det att de särskilda rengöringspreparaten är skattepliktiga. Styrelsen hemställer därför att aknepreparat generellt undantas från det skattepliktiga varuområdet liksom också specialsmink av förut nämnt slag.

Generaltullstyrelsen, som avgett yttrande över förslaget, har inget att erinra mot att skatten slopas på de angivna preparaten. Såvitt avser aknepreparaten ifrågasätter dock styrelsen om inte vissa svårigheter kan föreligga att på ett tillfredsställande sätt avgränsa det skattefria området.

Det torde vara uppenbart att aknepreparaten snarast kan sägas ha en medicinsk användning och att de står läkemedlen nära. Det är därför motiverat att inte ta ut särskild varuskatt för sådana preparat. Också för specialsmink av förut nämnt slag anser jag skattefrihet böra ifrågakomma. Jag föreslår därför att dessa varugrupper undantas från det enligt förordningen om särskild varuskatt skattepliktiga området.

Beträffande främst aknepreparaten kan, såsom generaltullstyrelsen framhåller, vissa avgränsningssvårigheter uppkomma. Denna typ av hudvårdspreparat är nämligen en mycket heterogen grupp. Alla övergångsformer förekommer alltifrån preparat för mera ordinär hudvård till egentliga aknepreparat med närmast medicinsk funktion. För att vinna erforderlig avgränsning av det skattefria området torde därför för skattefrihet böra krävas att varan skall föreligga i förpackning, på vilken uttryckligen angetts varans karaktär av sådant specialpreparat som här åsyftas.

Lagtekniskt synes undantaget från skatteplikt lämpligen kunna intas i en särskild anmärkning i bilagan till förordningen om särskild varuskatt.

Det skattebortfall som kan beräknas uppkomma vid ett genomförande av förslaget blir obetydligt.

Brännoljeskatt

För brännolja som används för drift av motor i motorfordon utgår en särskild skatt (brännoljeskatt) förutom allmän energiskatt och särskild skatt på motorbränslen. Brännoljeskatten regleras enligt förordningen den 15 december 1961 (nr 653) om brännoljeskatt. Beskattningsmyndighet är kontrollstyrelsen eller, om skatt skall utgå vid införsel, generaltullstyrelsen.

Tillverkare av brännolja är skyldig att vara registrerad hos kontrollstyrelsen om inte styrelsen medger annat (registrerad tillverkare). I övrigt äger kontrollstyrelsen efter ansökan pröva om registrering skall ske. Förutom tillverkarna avses huvudsakligen två kategorier skola kunna registreras, nämligen dels de som från depå försäljer brännolja i större omfattning, dvs. i första hand oljeföretagen (registrerad leverantör), och dels de som förbrukar brännolja för såväl drift av motor i motorfordon som för annat ändamål, s. k. blandade förbrukare (registrerad förbrukare). Även den som säljer brännolja annat än från depå kan emellertid om särskilda skäl föreligger registreras som leverantör. Det sistnämnda innebär att exempelvis innehavare av bensinstation eller liknande tankanläggning — som regelmässigt kan förvärva och tillhandahålla endast beskattad motorbrännolja — i vissa fall kan bli registrerad samt försälja obeskattad sådan olja.

Skattskyldiga är med vissa undantag endast de som registrerats. Skattskyldighet inträder för registrerad tillverkare och registrerad leverantör, då brännolja levereras till köpare som inte är registrerad eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning. För registrerad förbrukare inträder skattskyldighet då obeskattad brännolja påfylls bränsletank i motorfordon, vartill han är ägare eller överläts av honom till någon som inte är registrerad. Härtill kommer att vid tidpunkten för skattskyldigs avregistrering skattskyldighet inträder för då ineliggande lager av obeskattad brännolja.

I vissa fall inträder skattskyldighet även för den som inte registrerats. Så är fallet då någon själv importerar brännolja och det inte är uppenbart att oljan skall användas för skattefritt ändamål samt då obeskattad brännolja påfylls bränsletank till motorfordon, vartill han är ägare.

Brännoljeskatten utgår med 34 öre per liter. Skatt som erläggs av tillverkare eller registrerad leverantör eller vid införsel utgör dock endast 31 öre per liter. Kontrollstyrelsen äger, därest särskilda förhållanden det föranleda, medge att skatt som skall erläggas av registrerad förbrukare skall

utgå med endast 31 öre per liter om förbrukningen är av betydande omfattning. Då skatten erläggs till kontrollstyrelsen sker detta på grundval av deklARATION, i regel kvartalsvis.

Av brännoljeskatteförordningens bestämmelser i övrigt må här nämnas endast att restitution av erlagd skatt i vissa fall kan medges förbrukare som inte är registrerade. Kontrollstyrelsen kan medge sådan förbrukare restitution av skatt på brännolja som i mera avsevärd omfattning förbrukats för drift av tippnings- eller lastningsanordningar eller eljest för annat ändamål än fordonets framförande eller som använts för annat ändamål än motorfordonsdrift. Restitutionsbelopp utbetalas av kontrollstyrelsen efter ansökan halvårsvis i efterskott.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 29 juni 1965 har *kontrollstyrelsen*, mot bakgrunden av vissa otillfredsställande erfarenheter styrelsen haft av den nuvarande utformningen av brännoljebeskattningen, föreslagit flera, delvis genomgripande ändringar i lagstiftningen. Bl. a. föreslås färgningsskyldighet för viss typ av eldningsolja (s. k. eldningsolja 1) för att sådan olja skall kunna skiljas från motorbrännolja samt skärpning av förordningens straffbestämmelser. Över styrelsens framställning har yttranden avgetts av drygt ett 30-tal remissinstanser. Med hänsyn till förslaget genomgripande natur och på grund av vad som förekommit vid remissbehandlingen har jag ansett, att kontrollstyrelsens framställning inte i detta sammanhang bör läggas till grund för någon proposition till riksdagen utan bör överlämnas till bilskatteutredningen och skattestrafflagutredningen för att tas i övervägande vid resp. utredningsuppdrags fullgörande. Endast i några detaljfrågor beträffande vilka mer omedelbara ändringar är påkallade avser jag att nu behandla styrelsens förslag.

Viss skattskyldighetsfråga. Av den förut lämnade redogörelsen framgår, att skattskyldighet enligt brännoljeskatteförordningen åvilar den som registrerats. För den som inte är registrerad föreligger skattskyldighet endast om han själv importerar brännolja eller då obeskattad brännolja påfylls bränsletank till motorfordon, som han äger. Däremot föreligger inte skattskyldighet för t. ex. tillverkare eller leverantör, som inte är registrerad men som försäljer obeskattad brännolja för motorfordonsdrift. Detta innebär i praktiken att t. ex. en bensinstationsföreståndare som försäljer obeskattad brännolja för motorfordonsdrift inte kan påföras skatt för vad som försålts. Kontrollstyrelsen föreslår sådan komplettering av bestämmelserna att skattskyldighet skall föreligga också i nu avsett fall.

Förslaget har på denna punkt inte föranlett erinran vid remissbehandlingen. Även för egen del kan jag biträda det och förordar, att bestämmelserna om skattskyldighet i 4 § brännoljeskatteförordningen kompletteras i enlighet med styrelsens förslag.

Tillämplig skattesats vid avregistrering. Skattesatsen är, såsom tidigare nämnts, olika allteftersom den skattskyldige är registrerad som förbrukare eller som tillverkare eller leverantör. Den högre skattesatsen för skattskyldig förbrukare beror främst på att han under vissa förutsättningar får göra avdrag för brännolja som han använt för drift av tippnings- eller lastningsanordning eller eljest för annat ändamål än fordonets framförande. Den oregistrerade förbrukaren har inte sådan möjlighet i vidare mån än att han hos kontrollstyrelsen efter ansökan kan erhålla restitution om förbrukningen varit av mera avsevärd omfattning. Vid avregistrering skall förbrukare erlägga skatt för olja som ingår i hans lager. Skatten utgår då med 34 öre för liter. Kontrollstyrelsen anser att detta inte står i överensstämmelse med grunderna för skattedifferentieringen och föreslår sådan komplettering av bestämmelserna att skattesatsen skall utgöra endast 31 öre per liter i här åsyftade fall.

Ej heller på denna punkt har förslaget föranlett erinran från remissinstansernas sida. Också för egen del biträder jag styrelsens förslag och förordar en kompletterande bestämmelse av angiven innebörd i 5 § brännoljeskatteförordningen.

Restitution av skatt. I relativt stor omfattning tankas traktorer och motorredskap vid bensinstationer, vilkas föreståndare inte är registrerade som skattskyldiga leverantörer och som alltså kan tillhandahålla endast beskattad olja. Skattefrihet för olja, som används för traktorer och motorredskap, skulle ha kunnat erhållas genom att innehavarna halvårsvis i efterhand erhållit restitution av erlagd brännoljeskatt. Kontrollstyrelsen fann emellertid i samband med brännoljeskatteförordningens ikraftträdande att ett så omfattande restitutionsförfarande av administrativa skäl och av hänsyn till förbrukarna borde undvikas. Därför utarbetade styrelsen ett system som kan sägas innebära att skatterestitutioner erhålls i förväg. Enligt detta system kan den som inköper brännolja för annat ändamål än motorfordonsdrift förvärva oljan skattefri antingen inköpet sker på bensinstation eller oljelags depå. Köparen har endast att vid varje inköpstillfälle avge en på heder och samvete undertecknad försäkran rörande användningen. Sker inköpet hos oregistrerad säljare t. ex. vid bensinstation, regleras den skattefria leveransen vid avräkningen mellan säljaren och dennes leverantör av brännolja. Leverantören å sin sida upptar de mot försäkran tillhandahållna kvantiteterna såsom skattefria försäljning i sina deklARATIONER till kontrollstyrelsen.

Denna typ av försäkran har emellertid, konstaterar styrelsen, missbrukats i sådan omfattning att den inte längre kan bibehållas. Det är enligt styrelsens uppfattning nödvändigt att i stället övergå till ett system med restitutioner i efterhand som erbjuder erforderliga kontrollmöjligheter. För att motverka de påfrestningar av ekonomisk art, som en övergång till ett sådant restitutionssystem kan komma att medföra för konsumenterna — enligt

gällande regler utbetalas restitution halvårsvis i efterskott — föreslår emellertid styrelsen att den skall äga medge tidigare restitution a conto i fall då det är fråga om större belopp.

Den typ av försäkrar, varom det här är fråga, har missbrukats i mycket betydande omfattning. Även om det varit uppenbart att brännoljan skolat användas för skattepliktigt ändamål — den har exempelvis direkt fyllts i lastbilstank — har det i avsevärd utsträckning förekommit att köparen av oljan avgett och försäljaren godtagit en falsk försäkrar rörande användningen. Härigenom har skatt kunnat undandras. Inom kontrollstyrelsen uppskattas skattefusket enbart i fråga om denna försäkrar uppgå till flera milj. kr. om året. Det är därför uppenbart, att systemet inte kan bibehållas trots att anordningen som sådan är förenad med betydande fördelar både från administrativ synpunkt och för förbrukarna. Jag delar därför styrelsens uppfattning att man måste övergå till restitution i efterhand i fall då rätt till skattefri förbrukning föreligger. Härom har knappast några delade meningar förelegat vid remissbehandlingen.

Vid en övergång till ett system med restitution i efterskott kommer emellertid förbrukarna i ett sämre läge än nu är fallet. Jag anser mig därför böra biträda styrelsens förslag om att restitutioner a conto skall få tillämpas då fråga är om större restitutionsbelopp i syfte att därigenom mildra de svårigheter av likviditetsmässig natur som eljest kan uppkomma. En bestämmelse som möjliggör en sådan ordning bör intas i 9 § tredje stycket brännoljeskatteförordningen.

Ändringar i rusdrycksförsäljningsförordningen

Tillståndsmyndighets rätt att vid byte av utskänkingslokal lämna föreskrifter om utskänkning. Enligt rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521) meddelas tillstånd till utskänkning i regel av länsstyrelsen i det län där utskänkningen skall äga rum. När fråga är om turistutskänkning meddelas tillståndet dock av Kungl. Maj:t och, om det avser trafikutskänkning, av länsstyrelsen i det län där rederiet, järnvägens styrelse eller luftfartsföretaget har sitt säte.

Länsstyrelsen äger enligt 38 § samma förordning att i samband med tillståndets meddelande, när särskilda förhållanden påkallar det, samtidigt som länsstyrelsen fastställer vederbörliga av kommunen föreslagna inskränkningar, lämna vissa föreskrifter rörande utskänkningen. Dessa får dock inte vara av sådan art att de uttryckligen är undantagna från kommunens befogenheter. Länsstyrelsen är sålunda skyldig att fastställa de inskränkningar som fullmäktige föreslagit under förutsättning att dessa faller inom fullmäktiges befogenhet. Vidare äger länsstyrelsen meddela föreskrifter exempelvis om anställande av viss personal vid utskänkingsställe eller rörande den med rätten till rusdrycksutskänkning följande rätten att

utskänka öl, i den mån föreskrifterna inte berör ämnen som anges i 16 § andra stycket ölförsäljningsförordningen den 23 mars 1961 (nr 159). Också ordningsföreskrifter äger länsstyrelsen utfärda.

Enligt 45 § rusdrycksförsäljningsförordningen får ombyte av utskänkningsställe ske efter medgivande av den myndighet som lämnat tillstånd till utskänkningslokalen. Intendenten för utskänkningsärenden vidtar i samband därmed viss utredning i ärendet. Enligt samma paragraf får inrättande av drickbar eller annan väsentlig ändring i utskänkningslokalernas anordnande eller införande av självservering för rusdrycker ske endast efter godkännande av intendenten för utskänkningsärenden.

Någon författningsenlig möjlighet för länsstyrelsen att meddela föreskrifter rörande utskänkningslokalen i samband med ombyte eller väsentlig ändring av utskänkningslokal finns inte.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 november 1964 framhåller *Kontrollstyrelsen* att problem kan uppkomma genom att särskilda föreskrifter rörande utskänkningslokalens bedrivande kan meddelas bara i samband med meddelande av tillstånd till utskänkning men däremot inte vid ombyte av utskänkningslokal. Styrelsen anser det inte vara tillfredsställande att vid byte av lokal en restauratör skall kunna öppna en helt ny typ av utskänkningslokal och framhåller att liknande problem kan uppkomma vid ombyggnad av de gamla lokalerna. Kontrollstyrelsen hemställer att 38 § rusdrycksförsäljningsförordningen ändras så, att länsstyrelsen erhåller rätt att också vid medgivande till ombyte av utskänkningsställe lämna sådana föreskrifter rörande utskänkningslokalen som avses i nämnda paragraf. Denna rätt anser kontrollstyrelsen böra begränsas till att gälla endast de fall, där utskänkningslokalens karaktär väsentligt förändras i samband med byte av lokal — t. ex. inrättande av självservering e. d. — eller eljest särskilda skäl påkallar det, såsom att de nya lokalerna är belägna inom stadsdel eller område av annan karaktär än där de gamla var belägna.

Över kontrollstyrelsens förslag har infordrats yttranden från ett 20-tal myndigheter och organisationer. Utom i fall som anges i det följande har förslaget tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län framhåller att förslaget bör utvidgas att gälla även vid ombyggnad av utskänkningslokal i samband varmed utskänkningslokalen får en väsentligt ändrad karaktär. Av huvudsakligen samma uppfattning är *Nya systemaktiebolaget* och *Föreningen Nya systemaktiebolagets distriktschefer och biträdande intendent*.

Svenska stadsförbundet anser att kommunen bör få rätt att med bindande verkan för den tillståndsgivande myndigheten föreslå inskränkningar i fråga om utskänkningslokalen även när fråga är om byte av lokaler under löpande oktroyperiod. Kommunen bör sålunda ha möjlighet att i fall som nu nämnts begagna den vetorätt som gäller vid beviljande av tillstånd

till årsutskänkning. Liknande synpunkter framförs av *Centralförbundet för nykterhetsundervisning, Nationaltemplarorden* och *De kristna samfundens nykterhetsrörelse*.

Sveriges centrala restaurangaktiebolag anser inte att tillståndsmyndigheten under alla omständigheter skall äga rätt att meddela nya föreskrifter rörande utskänkningen utan menar att sådan rätt bör få meddelas endast om bytet av utskänkingsställe innebär en från nykterhetspolitisk synpunkt väsentlig omlokalisering. Motsvarande betraktelsesätt anläggs av *Sveriges hotell- och restaurangförbund*.

Som framgår av det anförda kan tillståndsmyndigheten lämna särskilda föreskrifter rörande utskänkningens bedrivande endast i samband med tillståndets meddelande. Skulle restauratören byta utskänkingslokal kan särskilda föreskrifter inte meddelas med avseende på det nya utskänkingsstället. Med hänsyn till att den verksamhet, för vilken tillstånd meddelats, genom bytet av utskänkingslokal kan komma att fortsättas under helt andra former än som förutsatts vid tillståndets lämnande, framstår den gällande ordningen som mindre tillfredsställande. Uppenbarligen måste det vara av betydelse att möjligheter finns för tillståndsmyndigheten att, när förhållanden inträffat som rubbat eller kan antas rubba förutsättningarna för tillståndets meddelande, stadga de föreskrifter rörande den fortsatta utskänkning som kan vara påkallade.

Från något håll har anförts att tillståndsmyndigheten bör erhålla möjlighet att meddela föreskrifter rörande utskänkningens bedrivande också vid ombyggnad av utskänkingslokalen. Mot en sådan uppfattning kan möjligen invändas att, så snart fråga är om väsentlig ändring i utskänkingslokalernas anordnande eller införande av självservering för rusedrycker, godkännande skall meddelas av intendenten för utskänkingsärenden. Sådant godkännande utesluter emellertid inte att tillståndsmyndigheten kan komma till en annan bedömning i samband med prövningen av utskänkningstillstånd för därpå följande oktrojperiod. För att såvitt möjligt förhindra att restauratörens fortsatta verksamhet äventyras i samband med att tillståndet omprövas efter periodens utgång anser jag därför lämpligt att tillståndsmyndigheten erhåller rätt att meddela föreskrifter angående utskänkningens bedrivande inte bara vid byte av utskänkingslokal utan även när denna blir föremål för ombyggnad av väsentlig betydelse för utskänkningens bedrivande.

Några remissinstanser har ansett att kommunen bör tillerkännas rätt att begagna sin vetorätt också när fråga är om byte av utskänkingslokal under löpande oktrojperiod. I likhet med flertalet remissinstanser anser jag emellertid att en sådan befogenhet för kommunen inte bör tillskapas i nu förevarande sammanhang.

Med det tillägg, som jag enligt det nyss sagda förordat, biträder jag

kontrollstyrelsens förslag om rätt för tillståndsmyndighet att meddela föreskrifter angående utskänkningens bedrivande.

Skatt på spritdrycker som stulits hos partihandelsbolaget. Bestämmelser om skatt på spritdrycker återfinns i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin. Vid inköp hos partihandelsbolaget erläggs skatt enligt förordningen till bolaget. På partihandelsbolaget ankommer sedan att leverera in skatten till statsverket.

Uttryckliga regler saknas i fråga om uttagande av skatt på spritdrycker som avhänts partihandelsbolaget genom brott.

Enligt 7 § 3 mom. förordningen den 26 maj 1961 (nr 180) om tillverkning av sprit och vin skall den som olovligen tillverkat sprit dömas att för den tillverkade myckenheten gälda skatt motsvarande omsättningsskatten för samma mängd av den spritdryck med en alkoholhalt av 40 volymprocent som har det lägsta utminuteringspriset. Skatten skall utgöra minst 100 kr.

I skrivelse den 13 november 1964 framhåller *kontrollstyrelsen* att stölder av sprit från AB Vin- & Spritcentralen förekommit vid olika tillfällen. Vid rättegång mot de skyldiga har bolaget yrkat skadestånd för de stulna dryckerna som beräknats efter utminuteringspriset inkl. den speciella omsättningsskatten. I fall då yrkandet medgetts av de tilltalade har domstolarna utdömt skadestånd i enlighet med denna beräkning. I ett nyligen avgjort mål, där hos bolaget anställd personal tillgripit relativt betydande kvantiteter spritdrycker, har de tilltalade bestritt skadeståndsyrkandet till den del detta avsåg skatt, som belöpte på de stulna dryckerna. Underrätten ogillade skadeståndsyrkandet i den del detta innefattade skatt som bolaget skulle haft att leverera in till statsverket, om bolaget försålt spritvarorna. Hovrätten fastställde sedermera underrättens dom i vad avsåg skadeståndet. Motsvarande problem uppkommer inte, fortsätter styrelsen, vid tillgrepp hos Nya systemaktiebolaget, eftersom skatten då redan erlagts. Styrelsen, som anser det kunna förutsättas att huvudparten av de från Aktiebolaget Vin- & Spritcentralen stulna dryckerna används till olovlig försäljning, finner det otillfredsställande att en obehörig vinst kan göras av den brottslige genom att skatt inte innefattas i utdömt skadestånd. Kontrollstyrelsen föreslår därför sådan ändring av ansvarsbestämmelserna i rusdrycksförsäljningsförordningen, att med stöd därav skyldighet att utge skatt skall kunna åläggas för spritdrycker som tillgripits hos partihandelsbolaget.

Av praktiska skäl anser kontrollstyrelsen den föreslagna bestämmelsen böra begränsas till att avse endast spritdrycker, eftersom dessa är mest gångbara i den illegala handeln. Med spritdryck bör i förevarande sammanhang avses all sprit som finns upptagen i detaljhandelsbolagets sortiment.

För att förenkla domstolarnas uträkning av den skatt som vederbörande skall utge föreslår kontrollstyrelsen, att den schablonregel, som finns angiven i 7 § 3 mom. förordningen om tillverkning av sprit och vin och som

tillämpas för olovligen tillverkad sprit, kommer till användning också vid utdömmande av skatt i här berörda fall.

Kontrollstyrelsens förslag har, utom i fall som anges i det följande, tillstyrkts eller lämnats utan erinran av samtliga remissinstanser.

Överståthållarämbetet menar, att förslaget innebär att man genom att lägga skatt på en illegal verksamhet i berörda avseenden jämställer stöld med laga fång, och avstyrker därför förslaget av principiella skäl. *Länsstyrelsen i Kopparbergs län* tillstyrker förslaget men anser att den föreslagna bestämmelsen bör tillämpas även i fråga om vin som stulits från partihandelsbolaget. *Svenska nykterhetsvårdsförbundet* tillstyrker förslaget men anser att den »avgift», som sålunda skall kunna utdömas, bör omfatta förutom den speciella omsättningsskatten för rusdrycker också allmän omsättningsskatt samt parti- och detaljhandelsbolagens omkostnader och försäljningsvinst.

Som skäl för förslaget att införa en bestämmelse i rusdrycksförsäljningsförordningen om utdömmande av skatt på spritdrycker som stulits från partihandelsbolaget har kontrollstyrelsen framhållit, att domstol i något fall ogillat den del av yrkandet om skadestånd som innefattade skatt och som bolaget vid en normal försäljning skulle haft att leverera in till statsverket. Utan att närmare gå in på den rättsliga bedömningen av det av styrelsen refererade fallet vill jag erinra om att mot skatten svarande belopp i och för sig torde kunna utdömas med tillämpning av 36 kap. 1 § andra stycket brottsbalken. Något omedelbart behov av en författningsbestämmelse i enlighet med styrelsens förslag föreligger därför inte. Härtill kommer att frågor om förverkande och olika specialstraffrättsliga spørsmål f. n. övervägs inom justitiedepartementet.

Jag anser därför någon lagstiftningsåtgärd i berört hänseende inte f. n. vara påkallad.

Utöver vad jag nu anfört bör i detta sammanhang vidtas de jämkningsåtgärder i rusdrycksförsäljningsförordningen av formell natur som föranleds av ikraftträdandet av brottsbalken.

Hemställan

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t genom proposition föreslår riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) *förordning angående ändring i förordningen den 24 maj 1957 (nr 209) om skatt på sprit och vin;*
- 2) *förordning om ändring i tulltaxan den 12 september 1958 (nr 475);*

- 3) *förordning angående ändring i förordningen den 28 september 1928 (nr 376) om särskild skatt å vissa lotterivinster;*
- 4) *förordning angående ändring i förordningen den 1 december 1959 (nr 507) om allmän varuskatt;*
- 5) *förordning angående ändring av bilagan till förordningen den 25 maj 1941 (nr 251) om särskild varuskatt;*
- 6) *förordning angående ändring i förordningen den 15 december 1961 (nr 653) om brännoljeskatt;*
- 7) *förordning om ändring i rusdrycksförsäljningsförordningen den 26 maj 1954 (nr 521).*

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Maj:t Konungen att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bo Josephson